

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Gfv.VII.30.219/2017/5.

A tanács tagjai:. Farkas Attila a tanács elnöke
Tóthné dr. Drenkó Szilvia előadó bíró
. Csőke Andrea bíró

A felperes:

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Gőz Ügyvédi Iroda

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A per tárgya: vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős végzés száma:

Debreceni Ítéltábla Gf.III.30.402/2016/4. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és az ügy száma:

Debreceni Törvényszék 10.G.40.015/2016/12. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon felül fizessen meg a felperesnek 10.000 (tízezezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A F. Kft. (a továbbiakban: adós társaság) 2013. szeptember 23-i kezdő időponttal felszámolás alatt állt, amelynek önálló képviselőre jogosult ügyvezetője az alperes volt a cég 2009. évi megalapításától kezdődően.

- [2] Az adós társaság 2010. december 31. napjától kezdődően fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt.
- [3] Az adós társaság a felperesi adóhatóság felé fennálló adófizetési kötelezettségének nem tett eleget, ezért vele szemben 2011. évtől kezdődően több alkalommal adóvégrehajtásra került sor.
- [4] Az adós társaság 2010. január 5. napján kölcsönszerződést kötött **S.J.**-sal, az alperes nagyszülőjével, aki az adós társaságnak a működési költségekre 15.000.000 Ft összegű kölcsönt adott. A szerződésben rögzítették, hogy a kölcsön visszafizetése az adós gazdasági társaság eredményétől függően történik. Az adós 2011. december 20-án 4.000.000 Ft-ot **S.J.** kölcsönadónak visszafizetett és ezzel a felek a kölcsönügyletet „rendezettnek minősítették” figyelemmel arra, hogy a kölcsönadó 9.000.000 Ft-ot 2010. december 20-án, továbbá 2.000.000 Ft-ot pedig 2011. december 20-án „elengedett”.
- [5] 2011. február 3. napján az adós társaság és **S.J.** között újabb kölcsönszerződés jött létre, mely szerint a kölcsönadó működési költségekre 5.900.000 Ft-ot bocsátott az adós társaság rendelkezésére azzal a feltétellel, hogy „a kölcsön visszafizetése az adós gazdasági társaság eredményétől függően történik meg”. **S.J.** az adós társasággal szemben fennálló 5.900.000 Ft összegű kölcsön követeléséből 3.900.000 Ft-ot 2011. március 20. napján **S.S.**-ra, az alperes édesanyjára engedményezett. **S.J.** 2012. június 17-én elhunyt.
- [6] **S.S.** felé fennálló fizetési kötelezettségének az adós társaság több részletben tett eleget a tartozás teljes rendezése 2013. augusztus 13. napjával történt meg, erre a napra dátumozva 3.900.000 Ft összegre kiadási pénztárbizonylat került kiállításra. A kölcsönként átvett összegeket egyik kölcsönszerződés vonatkozásában sem szerepeltette az adós társaság a könyvelésében.
- [7] Az adós társaság a gazdasági tevékenységét 2013. év elején befejezte. A mérleg szerint ekkor 548.000 Ft, ténylegesen azonban 2-3.000.000 Ft értékű tárgyi eszközzel rendelkezett, melyeket **S.S.** részére értékesített, és az így befolyt vételárból került a 3.900.000 Ft kifizetésre.
- [8] Az adós társaság fizetéseképtelenségének megállapítása és felszámolásának elrendelése iránt a felperesi adóhatóság 2013. július 30-án nyújtott be kérelmet. Az adós társaság részére 2013. augusztus 8-án megküldött hitelezői kérelemre a bíróság felhívása ellenére észrevételt nem tett, ezért a Debreceni Törvényszék 2013. augusztus 22. napján kelt és 2013. szeptember 13-án jogerőre emelkedett 2.Fpk.09-13-000581/3. számú végzésével az adós felszámolását elrendelte.
- [9] A felszámolás elrendelésének időpontjában az adós társaság 83.000 Ft összegű pénzeszközzel rendelkezett, a saját tőkéje pedig 11.546.000 Ft volt. A felszámolási eljárásban 4 hitelező jelentkezett be: a felperesen kívül Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Adó Osztálya, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Munkavédelmi és Munkaügyi Szakigazgatási Szerve és a

Hajdú Bihar Megyei Kormányhivatal Munkavédelmi és Munkaügyi Szakigazgatási Szerve. Hitelezői igényük mindösszesen 29.360.024 Ft volt.

- [10] Az adós társaság felszámolási eljárását a törvényszék 2.Fpk.581/2013/22. számú 2016. április 6. napján jogerőre emelkedett végzésével egyszerűsített módon befejezte, az adós gazdálkodó szervezetet megszüntette, és megállapította, hogy az adós vagyona a felszámolási költségek fedezetére sem volt elegendő.

A felperes keresete, az alperes ellenkérelme

- [11] A felperes az elsőfokú bírósághoz 2015. január 27. napján benyújtott, majd utóbb módosított keresetében a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33/A. § (1) bekezdése alapján kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes a **F.** Kft. vezetőjeként a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetői feladatait nem a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján látta el, és ezáltal a hitelező követeléseinek kielégítését 3.900.000 Ft erejéig megghiúsította.
- [12] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Vitatta a felperesnek az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontjára vonatkozó előadását, és állította, hogy az még 2011. március 20-án sem állapítható meg, mivel ekkor az adós rendelkezésére álló készlet- és eszközállomány fedezte a kötelezettségeket. Állította, hogy mint ügyvezető a 3.900.000 Ft-nak **S.S.** részére történt kifizetésével nem tanúsított a hitelezők érdekével ellentétes magatartást. Úgy vélte, hogy a tartozás kifizetése jogszerű volt, mert az annak alapját jelentő ügylet korábban jött létre, mint a felperesnek az adós társasággal szembeni követelése. Hivatkozott arra, nincs olyan jogszabályi kötelezettség, amely alapján az adósnak, valamint az adós ügyvezetőjének rangsorolni kellene a hitelezőket.

Az első- és a másodfokú bíróság határozata

- [13] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a **F.** Kft. vezetőjeként a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, s ezáltal a hitelezők követeléseinek kielégítését 3.900.000 Ft erejéig megghiúsította. Kötelezte továbbá az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 20.000 Ft perköltséget, az állam javára pedig külön felhívásra 36.000 Ft meg nem fizetett illetéket.
- [14] Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a BH2014.188. számú eseti döntésben megjelenő bírói gyakorlat szerint állapította meg, hogy az adós társaság 2010. december 31. napjától fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt egyezően a felperes állításával.
- [15] Az elsőfokú bíróság vizsgálta, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az alperes a hitelezői

érdekek elsődlegessége alapján járt-e el a kifizetések teljesítésekor. Vizsgálata során a Szegedi Ítéltábla Gf.I.30.276/2011/6. és a Debreceni Ítéltábla Gf.IV.30.008/2015/5. számú ítéletében megjelenő bírói gyakorlatot vette alapul, amely szerint az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének felismerése után a vezető tisztségviselővel szemben az elvárás az, hogy amennyiben az adós készpénzvagyonra az összes lejárt és lejáró követelésre fedezetet nem nyújt, csak olyan teljesítések történjenek, amelyek reálisan megteremthetik a lehetőségét a működés továbbfolytatásának, a bevételek és ezáltal a kielégítési esélyek növelésének. Ebben az esetben a vezető tisztségviselő döntési szabadsága már nem terjed ki arra, hogy a fennálló tartozások között olyan módon tegyen különbséget, hogy a kifizetés akár egyes hitelezők előnyben részesítését jelentse a társaság külső, érdektelen hitelezőivel szemben.

- [16] Hangsúlyozta, hogy az adott esetben a hitelezői érdekek sérelmét nem az jelentette, hogy a Cstv. 57. §-ában meghatározott sorrendtől eltérően került sor valamelyik hitelező kielégítésére, hanem az, hogy az alperes noha tudta, vagy tudnia kellett, hogy az adóst jelentős mértékű fizetési kötelezettség terheli, amelynek kiegyenlítésére a teljes vagyona nem elegendő, az adós vagyonának értékesítéséből befolyt pénzből mégis a vele hozzátartozói viszonyban lévő **S.S.** hitelezői követelését egyenlítette ki. Az alperes ezáltal nem a hitelezők összességének az érdekeit figyelembe véve járt el. Az összhitelezői érdekek figyelmen kívül hagyását jelenti az, ha egy hitelezői igény kielégítésére úgy kerül sor, hogy ezzel egyúttal az adós vagyontalanná is válik, kizárva a többi hitelezői igény kielégítésének az esélyét.
- [17] Az elsőfokú bíróság a felszámolási eljárás során keletkezett iratokból egyértelműen megállapíthatónak találta, hogy az alperes a kifizetéssel a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését meghiúsította.
- [18] Az elsőfokú ítélet ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyet a másodfokú bíróság alaptalannak talált és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Határozatának indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság érdemi döntésével és annak ítéletében kifejtett indokaival maradéktalanul egyetértett.
- [19] Kiemelte, hogy az alperes, bár az elsőfokú eljárás során még vitatta az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe kerülésének időpontját, a fellebbezésében azonban már nem, így az adós társaság az ítéleti ténymegállapítás szerint 2010. december 31. napjától követően fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt.
- [20] A másodfokú bíróság egyetértett azzal az elsőfokú bírósági állásponttal is, hogy a gazdasági társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete nem jár együtt azzal, hogy minden gazdasági tevékenységet és ennek keretében minden kifizetést be kellett volna szüntetnie. Osztotta azt az álláspontját is, hogy önmagában a felelősség megállapításához nem elegendő, ha valamelyik hitelező

követelését a Cstv.-ben meghatározott kielégítési sorrendtől eltérően fizetik meg. Ugyanakkor a hitelezői érdekek elsődlegességét garantáló mérték alapján elvárható a vezető tisztségviselőtől, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben már csak olyan teljesítések történjenek, melyek a gazdasági társaság működésének továbbfolytatását teszik lehetővé, s ez alapján a hitelezői követelések mind teljesebb kielégítését szolgálják, illetve nem ellentétesek az elvontan akként megfogalmazható összhitelezői érdekekkel, hogy a vezetők eljárása a társaság hitelezőinek jövőbeni veszteségei lehető legnagyobb mértékben történő csökkentésére kell, hogy irányuljon. Ezért amennyiben a társaság vagyona valamennyi követelés kielégítésére nem elegendő, úgy a vezető tisztségviselőnek mérlegelnie kell, hogy mely hitelező követelését elégíti ki. Ennek során egyrészt a fizetőképesség helyreállítása az elsődleges cél, másrészt másként kell megítélni a külső hitelezőket és a társaság tagjait, amennyiben a társaság részére kölcsönnyújtóként a társaság hitelezőivé váltak.

[21] Az adós társaság tagjai, vagy vezetői által a társaságnak korábban nyújtott tagi kölcsön a Cstv. 33/A. §-a szerinti vezetői felelősség szempontjából az adós gazdasági társaság külső hitelezőinek igényével szemben háttérbe szoruló hitelezői követelésnek minősül. Az ítéletálla álláspontja szerint ez irányadó az adós társaság tagjainak, illetve vezető tisztségviselőnek azokra a közeli hozzátartozóira is, akik a társaság részére nyújtott kölcsön kapcsán váltak az adós hitelezőjévé.

[22] Mindebből vonta le azt a következtetést, hogy az adott konkrét esetben 2010. december 31-ét, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe kerülést követően a kölcsön visszafizetése vagy törlesztése címén a hozzátartozója részére ténylegesen megkötött szerződések alapján is csak akkor teljesíthetett (volna) kifizetéseket, ha azzal nem veszélyeztette (volna) az adós többi hitelezője követelésének kielégítését. Megállapította, hogy az adós pénzeszközeiből 3.900.000 Ft-nak a hozzátartozó **S.S.** részére történt kifizetésével lényegében felhasználta az adósnak a hitelezői követelések kielégítésére alkalmas teljes likvid vagyont, megghiúsítva ezzel azt, hogy az adós más hitelezői, így a felperes a követelésükhöz hozzájussanak. Ezzel megsértette a Gt. 30. § (3) bekezdésében foglalt kötelezettségét, amiért a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti felelőssége megállapítható.

[23] Az alperes fellebbezésében előadott azon állításával, hogy az a feltétel, hogy az alperes magatartása a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését megghiúsította, nem következett be, a másodfokú bíróság nem értett egyet, álláspontja szerint önmagában az a tény, hogy a Debreceni Törvényszék a felszámolási eljárást befejező végzésében megállapította, hogy 4 hitelező bejelentett és visszaigazolt követelése nem került kielégítésre, és az adós vagyona a felszámolási költségek kifizetésére sem adott fedezetet, elegendő a Cstv. 33/A. § (1)

bekezdés második fordulata szerint törvényi feltétel bekövetkezésének bizonyítására.

- [24] A másodfokú bíróság az alperesnek azon fellebbezési hivatkozását, hogy az adósnak a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése után két hitelezője volt, akik közül az egyikük követelése teljes egészében kielégítést nyert, iratellenesnek és a Cstv. 33/A. §-a szerinti felelősség megállapíthatósága szempontjából közömbösnek találta. Hivatkozott a Kúriának a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alapján a vezető tisztségviselő felelősségének megállapítására irányuló peres eljárás illetékének megállapításáról hozott 1/2013. (II. 28.) PJE határozatában foglaltakra, mely alapján a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés második fordulata esetében a bíróságnak a vezető tisztségviselő felelősségét megállapító ítéletében arról az összegről kell rendelkeznie, amelyért a vezető tisztségviselő jogellenes magatartása miatt az adós gazdálkodó szervezet nem tud helytállni a hitelezők felé. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ez a megállítás értelemszerűen az adós gazdálkodó szervezettel szemben a felszámolási eljárásban bejelentett és visszaigazolt hitelezői igényekre vonatkozik.

Felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [25] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte a Cstv. 33/A. §-ának megsértése miatt annak hatályon kívül helyezését és új ítélet hozatalát, tartalma szerint a kereset elutasítását. Az alperes két okra hivatkozással állította a Cstv. 33/A. § megsértését.
- [26] A felperes a Cstv. 33/A. § második fordulatára alapította keresetét, azaz a hitelezők követelésének teljes mértékben történő kielégítésének megghiúsulását állította, amely feltétel azonban nem következett be az alperes álláspontja szerint. Állította, hogy két hitelezője volt az adós társaságnak, melyből egy hitelező igényét kielégítette, így ez a feltétel már nem állt fenn.
- [27] A jogerős ítélet sérti a Cstv. 33/A. §-t abból az okból is, hogy tévesen állapította meg, hogy az alperes az ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, ennek indokaként előadta, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet megállapíthatóságát követően a gazdálkodó szervezet a felperes részére is teljesített kifizetéseket áfa adónemben, így nem történt kivételezés egyik hitelező részére sem, ugyanakkor nincs olyan jogszabály, amely szerint az ügyvezető ne tanúsíthatna olyan magatartást, hogy a hitelezők követeléseit közül akár egyet teljes egészében ne elégíthetne ki.
- [28] A felperes az ellenkérelmében kifejtette, hogy „a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését megghiúsították” jogszabályi fordulat nem jelenti a követelés kielégítésének teljes megghiúsulásának szükségességét. A feltétel már azzal is megvalósul, ha akárcsak egy hitelező követelésének

kielégítése részben meghiúsul. Ezt pedig a felszámolási eljárást lefolytató bíróság befejező határozata egyértelműen alátámasztotta.

- [29] A felperes álláspontja szerint a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetet követően történt áfa adónemben történő kifizetés az alperes felelősségének megállapítása szempontjából nem bír jelentőséggel. Önmagában amiatt, hogy annak ismeretében, hogy a társaság ellen már felszámolást kezdeményeztek, a pénztárból 3.900.000 Ft kifizetésre került az alperes egy közeli hozzátartozója részére, már sérültek a hitelezői érdekek. Egyetértve a Debreceni Ítéltábla ítéletében foglaltakkal, kifejtette, hogy a vezető tisztségviselőtől fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben az várható el, hogy már csak olyan teljesítések történjenek, amelyek a gazdasági társaság működésének továbbfolytatását teszik lehetővé, s ez alapján a hitelezői követelések mind teljesebb kielégítését szolgálják, illetve nem ellentétesek azzal az összhitelezői érdekekkel, hogy a vezetők eljárása a társaság hitelezőinek jövőbeni veszteségei lehető legnagyobb mértékben történő csökkentésére kell, hogy irányuljon. Ebben a helyzetben a vezető elsődleges feladata a fizetőképesség helyreállítása, ennek során a társaság tagjainak követeléseit háttérbe kell, hogy szoruljanak a külső hitelezők követeléseivel szemben.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [30] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és megállapította, hogy az nem jogszabálysértő.
- [31] A Kúria kiemeli, az alperes a felülvizsgálati kérelmében kizárólag a Cstv. 33/A. § rendelkezésének megsértéseire hivatkozott, ezért a Kúriának a jogerős határozatban foglalt tényállás figyelembe vételével az alperes által hivatkozott jogszabályi fordulatok vonatkozásában kellett állást foglalnia.
- [32] A Kúriának elsődlegesen tehát abban kellett döntenie, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte után, amennyiben az adós készpénzvagyona az összes lejárt és jövőben lejáráó követelésre fedezetet nem nyújt, a közeli hozzátartozó által a társaság működésére nyújtott kölcsön teljes összegű kifizetése egy másik hitelező részbeni kifizetése mellett, a hitelezők érdekeinek elsődlegességét sértő magatartás-e.
- [33] A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte után a vezetőnek azon összhitelezői érdek alapján kell eljárnia, hogy a hitelezők követeléseit ennek eredményeképpen megtérüljenek. A társaság vezetője az egyes hitelezők érdekeit nem részesítheti előnyben a többiekéhez képest, ez azonban nem zárja ki, hogy összhitelezői érdek megvalósítása céljából egyes hitelezőket eltérő módon, vagy mértékben fizessen ki. Döntésekor azt kell mérlegelnie, hogy a tevékenység folytatása esetén a társaság fizetőképessége helyreállítható-e, és alappal feltételezheti, hogy a hitelezők teljes kielégítése megtörténhet, ugyanakkor ezzel nem vállal

túlzott kockázatot. Amennyiben ennek feltételei nem állnak fenn, úgy az ügyvezetőnek javasolnia kell a társaság döntésre jogosult szerve felé a csőd- vagy felszámolási eljárás kezdeményezését és a társaság tevékenységét annyiban folytathatja, amennyiben ez az összhitelezői érdek megóvása céljából kárenyhítés, illetve kármegelőzés érdekében szükség van.

[34] A jogerős ítélet tényállásában megállapítottak a fentiekben kifejtett összhitelezői érdek megvalósítását nem szolgálta, ezért egyetértett a Kúria a jogerős ítéletben megfogalmazott azon állítással, hogy az ügyvezető ezen magatartásával nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján járt el.

[35] A Kúriának abban is döntést kellett hoznia, hogy a Cstv. 33/A. §-ában foglalt azon jogszabályi feltétel, hogy a hitelezők követelésének teljes kielégítését megghiúsították, megvalósul-e akkor, ha a felszámolási eljárás befejezésekor a felszámoló bíróság megállapítja, hogy a hitelezők kielégítésére akár részben, akár egészben nem került sor.

[36] A Kúria egyetért azzal az állásponttal, hogy a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését megghiúsították jogszabályi fordulat nem jelenti a követelés kielégítésének teljes megghiúsulásának szükségességét és azzal is egyetért, hogy ez a feltétel már azzal is megvalósul, ha akárcsak egy hitelező követelésének kielégítése részben megghiúsul.

[37] A jogerős ítélet a felszámolási eljárást lefolytató bíróság záró határozata alapján megállapította, hogy 4 hitelező kielégítésére nem került sor és az alperesi magatartás ok-okozati összefüggésben van a hitelezők követeléseinek megghiúsulásával, az így megállapított tények alapján a Cstv. 33/A. § helyes értelmezésével jutott a jogerős ítélet arra a megállapításra, hogy az alperes felelőssége megállapítható.

[38] A Kúria mindezekre figyelemmel a jogerős végzést a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[39] Az eredménytelen felülvizsgálati kérelem alapján pervesztes alperes a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes jogtanácsosi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére. Annak mértékét a Kúria a felülvizsgálati kérelem benyújtásakor hatályban lévő, a bírósági eljárásban megállapított ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése, valamint az 1983. évi III. törvény végrehajtásáról szóló 7/1983. (VIII. 25.) IM rendelet 13. §-ában foglaltak alapján állapította meg.

[40] A Kúria a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el.

[41] A végzés ellen a felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdésének e) pontja zárja ki.

Budapest, 2018. január 23.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Tóthné dr. Drenkó Szilvia
s.k. előadó bíró, Dr. Csőke Andrea s.k. bíró

A kiadmány hiteléül: